

NOTAT

21. juni 2011

J.nr. 2011-0004463

JAIC/kwo/hej

Notat til Folketingets Europaudvalg og Arbejdsmarkedudvalg

Intervention i sagen C-577/10, Kommissionen mod Belgien

1. Indledning

Kommissionen har den 29. november 2010 anlagt sag mod Belgien med påstand om, at Belgien har indført restriktioner af diskriminerende karakter ved siden 1. april 2007 at have pålagt selvstændige, der er etableret uden for Belgien, en pligt til at forhåndsanmelde en række oplysninger forud for levering af tjenesteydelser. Kommissionen mener dermed, at Belgien ikke opfylder sine forpligtelser efter traktatens art. 56 om forbud mod restriktioner, der hindrer den fri udveksling af tjenesteydelser.

Kommissionen gør gældende, at den retspraksis vedr. udstationering af ansatte, som Belgien støtter sig på (særligt C-244/05, Kommissionen mod Tyskland) ikke kan påberåbes til støtte for anmeldelsespligt for selvstændige på grund af den forskellige karakter fra udstationeringsområdet.

Endvidere gør Kommissionen gældende, at den fri bevægelighed er hovedreglen, og at man ikke kan indføre en generelt formuleret undtagelse f.eks. i form af forhåndsanmeldelse. Hvis der ikke er tale om en situation/sector, som er særligt reguleret – sådan som det gælder for udstationering af arbejdstagere – skal restriktioner være ikke-diskriminerede og saglige og proportionale. Kommissionen finder, at den belgiske ordning om forhåndsanmeldelse er diskriminerende, ligesom den ikke er saglig eller proportional. Kommissionen finder endvidere, at ordningen ikke kan opretholdes, idet den hviler på en generel formodning om, at tjenesteydere er svigagtige.

Belgien gør gældende, at en forhåndsanmeldelse under alle omstændigheder er saglig og proportional, når det er begrundet i hensynet til den sociale beskyttelse, og at det ikke er nødvendigt at argumentere i de konkrete tilfælde.

2. Sagens baggrund

Belgien har siden den 1. april 2007 haft en pligt for selvstændige, som er etableret uden for Belgien, til at anmelde en række oplysninger, som indgår i de belgiske myndigheders kontrol med, om belgiske regler bliver overholdt.

Der skal ske anmeldelse for hver aktivitet, med angivelse af kunde/hvervgiver, start- og slutdato, ydelsens art/sector og arbejdssted. Hver anmeldelse kan omfatte 5 arbejdssteder og 10 kunder. Anmeldelse kan ske online, pr. fax eller brev. Der skal ske ny anmeldelse ved ændringer.

Anmelderen får en kvittering for, at der er sket anmeldelse. Kvitteringen skal fremvises for kunden/hvervgiveren, inden arbejdet påbegyndes, og skal ligeledes fremvises på forlangende af myndighederne. Hvis kunden/hvervgiveren ikke får kvittering, skal myndighederne notificeres.

Manglende anmeldelse straffes med bøde på mellem 500 og 2.500 Euro pr. overtrædelse.

Der er visse undtagelser fra anmeldelsespligten og hvervgiverpligten, f.eks. møntørarbejde (under 8 dage), reparationer på leverede maskiner (5 dage), deltagelse i konferencer m.v. (60 dage om året, herunder 20 dage i træk), sportsudøvere (3 måneder om året), artister (21 dage pr. trimester) mv.

Formålet med den belgiske anmeldelsespligt er at kunne overvåge og føre kontrol med udenlandske virksomheder, herunder til varetagelse af arbejdstagernes beskyttelse og imødegåelse af svig og illoyal konkurrence. Endvidere er formålet at tilvejebringe statistiske oplysninger og at sikre administrative forenklinger, som kan sikre bedre samarbejde mellem kontrolinstanser og med andre lande.

3. Den danske interesse i sagen

Sagen har principiel betydning for Danmark, fordi sagen rejser spørgsmål ved, hvorvidt en medlemsstat kan indføre en anmeldelsespligt for udenlandske selvstændige, som leverer tjenesteydelser i en medlemsstat, med det formål at overvåge og kontrollere overholdelsen af visse nationale regler.

I Danmark blev der pr. 1. maj 2008 indført en pligt for udenlandske tjenesteydere, som udstationerer lønmodtagere til Danmark, til at anmelde en række oplysninger til et nyt register, det såkaldte RUT-register (Register for Udenlandske tjenesteydere), som er forankret i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Erfaringer med den lovpligtige anmeldelse til RUT viste imidlertid, at reglerne ikke virkede godt nok, og antallet af registrerede virksomheder var ikke et udtryk for det faktiske antal udenlandske tjenesteydere i Danmark. Derfor blev reglerne pr. 1. juni 2010 skærpet, nogle dog først med virkning fra 1. januar 2011, hvor et nyt on-line system var klar. Skærpelserne indebærer bl.a. en pligt for enkeltmandsvirksomheder uden ansatte til at lade sig registrere i RUT, og en pligt for hvervgivere inden for visse brancher til at sikre sig, at den udenlandske tjenesteyder har anmeldt oplysninger til RUT.

Udenlandske enkeltmandsvirksomheder skal bl.a. oplyse om navn, forretningsadresse og kontaktoplysninger, start/slut dato, branchekode og sted. Virksomhederne har pligt til senest samtidig med, at leveringen af tjenesteydelsen påbegyndes, at give dokumentation til hvervgiver for, at anmeldelse er foretaget, hvis tjenesteydelsen angår bygge- og anlægsvirksomhed eller landbrug, skovbrug og gartneri. Hvervgiver har pligt til at rette henvendelse til Arbejdstilsynet, såfremt hvervgiver ikke senest 3 dage efter, at arbejdet er påbegyndt, har modtaget dokumentation for, at virksomheden har foretaget anmeldelse til RUT.

Både virksomhed og hvervgiver kan straffes med bøde, hvor normal niveauet er 10.000 kr.

Formålet med anmeldelsespligten for selvstændige er at give danske myndigheder mulighed for at sikre overholdelsen af f.eks. arbejdsmiljølovgivningen og skatte- og afgiftslovgivningen over for den gruppe af udenlandske virksomheder, som udfører aktiviteter i Danmark. Hvis en selvstændig virksomhed anmelder oplysninger til RUT, har Arbejdstilsynet mulighed for at identificere de selvstændige virksomheder og dermed være med til at sikre arbejdsmiljøet også for udenlandske selvstændige i Danmark.

Formålet med hvervgiverpligten er, at hvervgiveren medvirker til at sikre, at udenlandske tjenesteydere er anmeldt RUT.

Også efter de danske regler er der visse undtagelser fra anmeldelsespligten f.eks. montørarbejde (under 8 dage), deltagelse i konferencer, sportsudøvelse, artister, cabotagekørsel mv.

Der er således tale om krav, som har visse ligheder med den belgiske ordning.

Spørgsmålet om rækkevidden af medlemsstaternes mulighed for at indføre kontrolforanstaltninger for at sikre overholdelse af nationale regler over for udenlandske virksomheder er af principiel betydning for Danmark, idet man fra dansk side anvender forhåndserklæring som kontrolforanstaltning over for udenlandske selvstændige.

Kommissionen fremkommer med en række generelle betragtninger, som den danske regering er uenig i. Regeringen ønsker derfor at afgive indlæg til støtte for Belgien med hovedvægt på at argumentere imod Kommissionens generelle betragtninger.